

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Предмет на сравнителното конституционно право. Еволюция на обекта на конституциите и на предмета на конституционното и сравнителното конституционно право. Секторни конституции. Конституционализация и деконституционализация. Метод на сравнителното конституционно право. Основни теоретични концепции за сравнителното конституционно право
2	Източници на сравнителното конституционно право. Видове, система и принципи за тяхната организация.
3	Интернационализация и европеизация на националното конституционно право и конституционализация на международното и европейското право Принципът на отворената държавност в конституциите на държавите-членки на ЕС. Интеграционни клаузи в националните конституции. Правила за признаване на международно и европейско право в националните правни системи. Системи за имплементиране на международното право.
4	Същност на конституцията. Структура и функции на конституцията. Видове конституции
5	Създаване и изменение на конституциите. Видове учредителна власт. Модели на упражняване на учредителната власт. Ограничения за упражняване на учредителната власт. Противоконституционни конституционни изменения
6	Същност на конституционализма. Възникване и историческо развитие
7	Видове конституционализъм
8	Сравнителноправен анализ на времето в конституционното право. Конституционна рефлексия на миналото и бъдещето.
9	Конституционни преходи и конституционна транзитология. Сравнителна конституционна политика на спомените
10	Сравнителноправен анализ на пространството в конституционното право. Конституционни аспекти на територията, териториалността и териториалната политика. Сравнителноправни модели на териториалност и форми на териториалната политика
11	Човешкият образ в сравнителното конституционно право. Модели на човека и гражданина в сравнителното конституционно право. Човешкото достойнство в сравнителното конституционно право. Конституционни измерения на хуманизма като нормативна идеология на конституционното право.
12	Сравнителна конституционна аксиология. Система на конституционните ценности и конституционните принципи
13	Възникване и развитие на принципа на суверенитета. Видове суверенитет. Съвременни предизвикателства пред суверенитета. Суверенитет и йерархия в конституционното право. Конституционна идентичност и съдебен диалог
14	Възникване и развитие на принципа на правовата държава. Съвременни предизвикателства пред правовата държава
15	Възникване и развитие на принципа на демокрацията. Представителна демокрация
16	Пряка, партиципаторна и делиберативна демокрация – същност и

	институционален дизайн в сравнителноправна перспектива
17	Конституционни основи на публичността и гражданското общество – сравнителноправни аспекти. Партии и партийни системи. Медии и медийни системи.
18	Криза на демокрацията. Тоталитаризъм, авторитаризъм и фашизъм. Технокрация и олигархия. Нелиберална демокрация и революционен конституционализъм
19	Разделение на властите и властови полицентризъм. Модели за разделение на властите. Съвременни проблеми пред разделението на властите
20	Форма на държавно управление – същност и обща типология. Политически режими
21	Видове монархии
22	Видове републики
23	Форма на държавно устройство
24	Видове унитарни държави
25	Видове федерации. Сравнителен федерализъм
26	Конфедерации и международни режими с елементи на конституционализъм
27	Възникване и развитие на парламента. Видове парламенти
28	Структура, организация и ред на дейност на парламента
29	Статус, функции и правомощия на парламентите. Сравнителна легиспруденция
30	Историческа еволюция на органите на изпълнителната власт. Сравнителноправна типология на организацията и структурата на изпълнителната власт. Правителство и администрация. Правителство и управление
31	Държавен глава – възникване и развитие. Видове държавни глави. Конституиране на държавния глава, прекратяване на правомощията му и отговорност
32	Статус, функции и правомощия на държавния глава в различните власти
33	Сравнителноправна типология на организацията и структурата на правителството. Конституиране на правителството и прекратяване правомощията на правителството. Видове правителства
34	Сравнителноправна типология на функциите и правомощията на правителството
35	Конституционни модели за защита правата на човека – обща характеристика. Система на гаранциите за правата на човека. Омбудсман
36	Конституционният контрол – възникване и развитие. Видове контрол за конституционност. Сравнителноправни модели на конституционен контрол.
37	Сравнителноправни модели на организация и дейност на органите за конституционен контрол. Сравнителноправна систематизация на правомощията на органите за конституционен контрол.
38	Сравнителноправни модели на организация и управление на съдебната власт. Видове съдилища.
39	Сравнителноправни модели на кризисно управление и конституционни инструменти за преодоляване на кризи. Сравнителноправни режими на извънредното положение. Конституционна поликриза. Конституционни политики на страха

Библиография

Основна:

1. Е. Танчев, М. Белов Сравнително конституционно право, С.: Сиби, 2009
2. М. Белов Институциите на изпълнителната власт в континенталноевропейския конституционализъм, С.: Сиби, 2013
3. М. Белов, Пряка демокрация. С: Сиби, 2009

Допълнителна:

1. М. Белов Българската конституционна идентичност. С: Сиби, 2017
2. М. Белов Финансов конституционализъм. С: Сиби, 2015
3. М. Белов Гражданското участие в политическия процес. Конституционноправни основи С: Сиби, 2010
4. М. Карагьозова-Финкова Американският и европейският модел на съдебен контрол за конституционност. Албо, 1994
5. М. Карагьозова-Финкова Конституционните юрисдикции в новите демокрации от ЕС. Софи-Р, 2009
6. М. Belov Three Models for Ordering Constitutional Orders, in *Pravni Zapisi*, Year XIII, Nr. 2 (2022), ISSN 2406-1387, p. 361-387
7. М. Belov Rule of Law and Democracy in Times of Transitory Constitutionalism, Constitutional Polycrisis and Emergency Constitutionalism: Towards a Global Algorithmic Technocracy? – in: Belov, M. (ed.) *Rule of Law in Crisis: Constitutionalism in a State of Flux*, Routledge, 2023 (21-47)
8. М. Belov, Executive Power Metamorphoses in the History of the Balkan Constitutionalism: Between the Imperatives of the Constitutional Teleology and the Potentialities of the Political Reality. – in: *Romanian Journal of Comparative Law*, volume 5, issue 2, 2014, p. 299 – 360
9. М. Belov, Territory, Territoriality and Territorial Politics as Public Law Concepts in Belov, M. (ed.) *Territorial Politics and Secession. Constitutional and International Law Dimensions*, Palgrave, 2021
10. М. Belov, Post-human Constitutionalism? A Critical Defence of Anthropocentric and Humanist Traditions in Algorithmic Society in Belov, M. (ed.) *The IT Revolution and its Impact on State, Constitutionalism and Public Law*, Oxford, Hart, 2021
11. М. Belov, Constitutional memories: how do constitutions cope with constitutional past in Belov, M. (ed.) *Revolution, Transition, Memory, and Oblivion. Reflections on Constitutional Change*, Oxford, Edward Elgar, 2020
12. R. Masterman *The Cambridge Companion to Comparative Constitutional Law*, Cambridge, 2019
13. М. Rosenfeld and A. Sajó (eds.) *The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law*, Oxford, 2012
14. G. Frankenberg *Comparative Constitutional Studies. Between Magic and Deceit*, Edward Elgar, 2018
15. М. Tushnet *Advanced Introduction to Comparative Constitutional Law*, Edward Elgar, 2019

16. D. Grimm Constitutionalism: Past, Present, and Future, Oxford, 2019
17. T. Ginsburg, R. Dixon Comparative Constitutional Law, Edward Elgar, 2012
18. L. Besselink, P. Bovend'Eert, H. Broeksteeg, R de Lange and W. Voermans (eds.) Constitutional Law of the EU Member states. Deventer: Kluwer, 2014
19. N. Chronovski, J.Petretei, T. Drinoczi (eds.) Governmental Systems of Central and Eastern European States. Warsaw: Kluwer Polska, 2011
20. H. Xanthaki, U. Karpen (eds.) Legislation in Europe. A Country by Country Guide, Oxford, Hart, 2020
21. M. Florczak-Wator (ed.) Judicial Law-Making in European Constitutional Courts, Oxford, Routledge, 2020
22. P. Becchi, K. Mathis (eds.) Handbook of Human Dignity in Europe. Vienna: Springer, 2019
23. A. Albi, S. Bardutzky (eds.) National Constitutions in European and Global Governance: Democracy, Rights, the Rule of Law National Reports, The Hague: TMC Asser Press, 2019

Дата: 18.09.2023 г.

Съставил: доц. д-р Мартин Белов